

GBG-Nieuwsbrief

JAARGANG 12 NUMMER 1

FEBRUARI 2009

Colofon

Redactie: Frédérique Urlings (co-ord.)
Thunnis van Oort
Jasper Faase

Redactieadres: GBG-Nieuwsbrief
Frédérique Urlings
B.F. Suermanstraat 11B
3515 XK Utrecht
Telefoon: 06-14991329

e-mail: info@geschiedenisbeeldgeluid.nl
website: www.geschiedenisbeeldgeluid.nl

De GBG-Nieuwsbrief verschijnt 3x per jaar en bevat nieuws uit de vereniging en andere berichten die voor leden van belang kunnen zijn.

DOELSTELLING VER. GBG

De doelstelling van de Vereniging GBG is belangstelling te wekken voor de studie van beeld en geluid als bron van historisch onderzoek en als middel tot beeldvorming over het verleden. Daarnaast zet zij zich in voor een zo optimaal mogelijke toegankelijkheid van audiovisueel bronnenmateriaal.

Om haar doelstellingen te bereiken richt de vereniging zich op de organisatie van congressen en studiedagen, de halfjaarlijkse uitgave van het Tijdschrift voor Mediageschiedenis (TMG) en het (mede-) uitgeven van publicaties op het terrein van studie en beheer van audiovisueel bronnenmateriaal. De vereniging is aangesloten bij de International Association for Media and History (IAMHIST).

De vereniging telt ongeveer 300 leden. De jaarcontributie voor het lidmaatschap is € 30,00 voor individuele leden, € 17,50 voor studenten en € 75,00 voor instellingen.

Het verenigingsadres is:
GBG
Herengracht 380
1016 CJ Amsterdam
e-mail: info@geschiedenisbeeldgeluid.nl

Lid worden?

U kunt zich aanmelden bij de ledenadministratie van de vereniging. Het adres van de ledenadministratie is anders dan dat van de vereniging zelf:

Ledenadministratie GBG
Postbus 112
3500 AC Utrecht
ledenadministratie@geschiedenisbeeldgeluid.nl

Kopij voor de Nieuwsbrief

Kopij is uiteraard welkom op het redactieadres zoals hierboven vermeld.

Ten geleide

Beste GBG-leden,

Het nieuwe jaar is alweer meer dan een maand oud. Tijdens dit schrijven is het International Film Festival Rotterdam in volle gang en maken wij ons op voor een interessant jaar op het gebied van historisch beeld- en geluidmateriaal.

In het najaar bijvoorbeeld begint de nieuwe televisieserie Nederland in de Tweede Wereldoorlog. U kunt hiervan vast een voorproefje vinden in deze brief en wij zullen u op de hoogte houden van deze nieuwe serie.

2008 was het jaar waarin het masterprogramma Preservation and Presentation of the Moving Image van de Universiteit van Amsterdam haar lustrum vierde met een bijeenkomst van (oud) studenten en docenten, de eerste officiële alumni reünie. In de brief vindt u een kort verslag van deze dag.

Verder nieuws over Video Active, de portal die Europese televisiearchieven online beschikbaar maakt.

Tenslotte vindt u een uitgebreide agenda van interessante bijeenkomsten en tentoonstellingen.

Frédérique Urlings

Nieuwe leden

Gerhard van den Berg: geboren in 1979. HBO organisatie & informatica Universiteit Utrecht, BA geschiedenis. Gewerkt als projectleider bij het project 'Levende herinneringen'. Hier eind 2008 mee gestopt. Sinds januari 2009 bezig als freelancer voor onder andere het Nationaal Historisch Museum.

Rinske van Oudenaren: Tweedejaars student theater, film en televisie aan de Universiteit van Utrecht.

Kort nieuws

Nederland in de Tweede Wereldoorlog

Komend najaar zendt de NPS een nieuwe documentaire serie uit over Nederland in de Tweede Wereldoorlog. De serie omvat negen afleveringen van elk 50 minuten en zal worden gepresenteerd door Rob Trip. De voorbereidingen zijn in volle gang. Aflevering zeven en acht spelen zich deels af in Indonesië ofwel het voormalig Nederlands-Indië. Regisseur (èn GBG lid) Gerda Jansen Hendriks reisde daar afgelopen december rond, op zoek naar plekken waar zich belangrijke gebeurtenissen afspeelden. Geholpen door de Indonesische journaliste Atik en gewapend met zwart-wit plaatjes van relevante plekken toen, hield ze dagelijks een weblog bij van haar bevindingen. Het valt te lezen op: <http://deoorlog.nps.nl/weblog/tag/indonesie/>

Video Active, Creating Access to Europe's Television Heritage online!

The major aim of Video Active is to create access to television archives across Europe. The project achieves this by selecting a large collection of television archive content (10.000 by the end of the project), which reflects the cultural and historical similarities and differences of television from across the European Union, and by complementing this archive content with well-defined contextual metadata. Video Active therefore offers an enormous resource for exploring both the representation of cultural and historical events within and across nations and the development of the medium itself at a cross-cultural level. The main result is a freely accessible multilingual web portal for European television content, enabling an interactive discovery of television's cultural heritage. The first public version of the Video Active portal (<http://www.videoactive.eu>) is now launched. It offers effective and engaging search capabilities and places the presented content in meaningful contexts. This version is now being tested and the testing results will be implemented in the final version. In the final release a time line view will be implemented and more contextual information will be added as well as historiographical articles.

For access to the items, for some contextual information, and an overview of the consortium and latest news, go to www.videoactive.eu.

For information please contact the co-ordinator of the project Sonja de Leeuw at J.S.deLeeuw@uu.nl

Goedkeuring en toekenning van nieuw onderzoeksproject "Gent Kinemastad

Een multimethodisch onderzoek naar de ontwikkeling van de filmexploitatie, -programmering en -beleving in de stad Gent en randgemeenten (1896-2010) als case binnen een internationaal comparatief New Cinema History onderzoek", promotor: Prof.dr. Daniel Biltreyst. Onderzoeksproject voor vier jaar, toegekend door het BOF (Bijzonder Onderzoeksfonds,) van de Universiteit Gent.

Naamsverandering en statuutwijziging Werkgroep Film- en Televisiestudies

De 'Werkgroep Film- en Televisiestudies' van de Universiteit Gent (www.wgfilmtv.ugent.be/) ondergaat na tien jaar onderzoek vanaf maart 2009 een naamverandering. De Werkgroep werd herkend als wetenschappelijk onderzoekscentrum 'Cinema and Media Studies' (CIMS).

Aankondigingen symposia/conferenties/studiedagen

Afscheidscollege Joan Hemels

Na 43 jaar werkzaam geweest te zijn in het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek neemt prof. dr. Joan Hemels afscheid van de Universiteit van Amsterdam als hoogleraar communicatiewetenschap, in het bijzonder communicatiegeschiedenis. Hij zal op vrijdag 20 maart 2009, om 14 uur precies, zijn afscheidscollege geven in

de Aula van de Universiteit, Singel 411, hoek Spui (Oude Lutherse Kerk). De zaal is geopend vanaf 13.30 uur. Bestuur en leden van de Vereniging voor Geschiedenis, Beeld en Geluid worden van harte voor dit afscheidscollege en de aansluitende receptie uitgenodigd.

Het wordt bijzonder op prijs gesteld als emeriti hoogleraren en hoogleraren in de toga van hun eigen universiteit deelnemen aan het cortège.

De Aula van de Universiteit is gemakkelijk bereikbaar met de trams 1, 2 en 5 (halte Spui) of 4, 9, 14 16, 24 en 25 (halte Spui/Rokin).

Negende DIVERSE conferentie

24-26 juni, Aberystwyth University, Wales, Groot-Brittannië

De DIVERSE conferentie is een jaarlijkse bijeenkomst van academici, docenten, technologen en studenten die met participanten een doorlopende dialoog aangaan over de effectieve gebruiken van visuele media in educatie. Er zijn presentaties, discussies en workshops over uiteenlopende onderwerpen gerelateerd aan de hoofdthema's van de conferenties.

Kijk voor meer informatie op <http://www.aber.ac.uk/diverse/>

Verslag

5th Anniversary and Alumni Reunion MA Preservation and Presentation of the Moving Image

2008 marked the 5th anniversary of the University of Amsterdam's 'Preservation and Presentation of the Moving Image' programme. To celebrate this milestone, programme director Julia Noordegraaf organised the first official 'Alumni Reunion' at the Allard Pierson Museum in Amsterdam on Friday 21st November. Past and present students came together to share their experiences of the programme, and more, in a mixture of formal presentations and informal conversations. This event also provided a fitting 'farewell' to Professor Thomas Elsaesser, the programme founder, who retired last year and was also in attendance. Tea and coffee provided the ideal opportunity for participants to gather. In the end, there was an impressive turn-out with almost fifty people in attendance and all five year groups represented by at least one person. The event then officially got underway. Following a short introduction by Julia Noordegraaf, three former students presented three very different projects they had either worked on or were working on since their time on the programme. The combination of 'international' students discussing primarily 'Dutch' projects proved extremely fitting in the context of this particular programme.

First, Guy Edmonds (enrolled year 2004-2005) talked about his recent experience conducting the digital restoration of George Sluizer's *Twee Vrouwen* (NL, 1979) for the Netherlands Filmmuseum. Panayota Kampoli (2006-2007) then detailed her work organising the vast personal archive of Anglo-Dutch artistic collective, Hooykaas-Stansfield. Finally, Steven Haufek (2004-2005) explained the importance of audiovisual archiving for legal institutions such as, in his case, the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia in The Hague.

Following a short tea break, the party reconvened for a lecture by programme founder, Thomas Elsaesser. Here he recounted the events and situation leading up to the programme's founding in 2003. This was followed by two short tributes to Elsaesser, one from Julia Noordegraaf and the other from former student Tina Bastajian (2004-2005). The day concluded with drinks followed by dinner at 'Kantjil & de Tijger'.

The success of this event, and talk of the formation of an official alumni association, leaves one hopeful that it was not merely a one-off but the first of many 'Alumni Reunions' to come.

Oliver Hanley (enrolled year 2006-2007)

Agenda

Studium Generale

Studium Generale Utrecht met thema Information Overload:

Maandag 23 februari

Film: *Waltz with Bashir*

In Filmtheater 't Hoogt, Slachtstraat 6.

Er zijn twee voorstellingen: De eerste om 17.00 en de tweede om 19.30

Inleiding: [Prof. dr. Frank Kessler](#),

Filmwetenschappen, UU

Maandag 2 maart

Journalist tussen Nietzsche en Ferry Mingelen

Debat met [Joris Luyendijk](#), auteur en journalist

en [Rob Wijnberg](#), filosoof en journalist

Van 20.00 tot 21.30 uur

Aula van het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht

Maandag 16 maart

Welke foto haalt de krant?

[Geert van Kesteren](#),

persfotograaf

Van 20.00 tot 21.30 uur

Aula van het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht

Maandag 23 maart

Orde in 100 jaar beelddocumenten

[Drs. Bas Agterberg](#),

Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid

Van 20.00 tot 21.30 uur

Aula van het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht

Studium generale van de Vrije Academie in Den Haag:

Vrijdag 29 mei

AVANT-GARDISTEN IN DEN HAAG:

Livinus van de Bundt, Dick Raaijmakers en Frans Zwartjes Als het de beeldende kunst betreft, wordt Den Haag vaak in verband gebracht met een oerhaagse naoorlogse kunsttraditie, die ter navolging van haar 19e-eeuwse voorganger Nieuwe Haagse School werd genoemd. Hoe nieuw de moderne figuratie en abstractie van de Nieuwe Haagse School in de jaren vijftig zich ook voordeden, ten opzichte van gelijktijdige ontwikkelingen in Amsterdam bijvoorbeeld, waar CoBrA-kunstenaars als Karel Appel en Constant de toon zetten, kan deze Haagse stroming als tamelijk behoudend worden beschouwd. Toch zijn er wel degelijk avant-gardistische sporen na te trekken in het naoorlogse kunstleven in de residentie. En wel in de activiteiten van drie eigenzinnige pioniers op het gebied van lichtkunst, experimentele film, videokunst, elektronische muziek, theater en beeldende kunst: Livinus van de Bundt (1909-1979), Dick Raaijmakers (1930) en Frans Zwartjes (1927). Zij hebben op kunstenaars van hun eigen generatie, maar vooral op jongere generaties kunstenaars een grote invloed uitgeoefend. Waar bestond hun vernieuwende originaliteit uit? Wat waren hun drijfveren, werkmethoden en denkwijzen? Welke positie namen zij in het naoorlogse Haagse kunstklimaat in? Programma met lezingen en filmvertoningen .

Studium Generale in Rotterdam:

Woensdag 4 maart

Evening of Spanish Cinema

Lantaren/Venster, Gouvernestraat 133 Rotterdam

19.30- 22.00 uur.

De geschiedenis van Spanje werd de afgelopen veertig jaar getekend door een turbulente overgang van dictatuur naar democratie en integratie in de Europese Unie. Het land geraakte uit de geïsoleerdheid en moest een plaats zien te veroveren in de snel veranderende Global Village. Volgens filmwetenschapper José Lozano is de recente geschiedenis van de Spaanse film een letterlijke blauwdruk van deze rumoerige periode.

Belangstellenden kunnen telefonisch reserveren bij [Lantaren/Venster](#) (010 277 22 77), of kaartjes afhalen bij de kassa aldaar.

De EVENING OF SPANISH CINEMA wordt georganiseerd door Studium Generale en het Taal-Trainingscentrum van de EUR, in samenwerking met Instituto Cervantes en Lantaren/Venster.

Voor meer informatie, kijk op <http://www.studiumgenerale.nl/>

Licht op Limburg

Mantz – Licht op Limburg: Foto's en films 1932-1972.

16 januari tot en met 26 april.

Limburgs Museum, Venlo.

Vijftig foto's van fotograaf Werner Mantz (1901-1983) zijn samengebracht in het Limburgs Museum. Zij tonen Maastricht in de jaren dertig, de kinderportretten die Mantz na de Tweede Wereldoorlog maakte, architectuurfoto's en sfeerbeelden van Limburg. Ook zijn privé-films toegevoegd, gemaakt tussen 1926 en 1980, die het leven van de fotograaf en de historische gebeurtenissen van zijn tijd vastleggen

Meer informatie over dit evenement vindt u op <http://www.limburgsmuseum.nl/default.asp?type=bezoeker>

Elfstedentocht in Oorlogstijd

18 januari t/m 7 juni.

Fries Museum, Leeuwarden.

Ondanks de oorlog ging de Elfstedentocht door in 1941 en 1942. Wat gebeurde er rondom deze tochten? En wat was de invloed van de oorlog en nazi-Duitsland? De tentoonstelling Elfstedentocht in Oorlogstijd geeft hier aan de hand van filmbeelden, foto's, krantenartikelen en archiefmateriaal een antwoord op.

Meer informatie over dit evenement vindt u op <http://www.friesmuseum.nl/index.php?id=2614>

Ideale vrouw

24 januari t/m 3 mei.

Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch.

Het beeld van de ideale vrouw is in de loop der eeuwen sterk veranderd. Oude schilderijen, prenten, gedragsboeken, video's, filmpjes, foto's en glossy's laten zien welke eigenschappen een vrouw vroeger geacht werd te bezitten, en hoe we er nu over denken.

Meer informatie vindt u op <http://www.noordbrabantsmuseum.nl/>
